

BESLUT

2020-09-07

Dnr: 20/00565

SAKEN

SVT Nyheter Stockholm, SVT1, 2020-02-14, kl. 8.07, inslag om att antalet vintercyklister ökat i Stockholm; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot kravet på saklighet.

Inslaget frias vad gäller kravet på opartiskhet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget var ett bildsatt nyhetstelegram med cyklister i olika Stockholmsmiljöer. Följande sades.

(Reporter) – Allt fler stockholmare väljer cykeln även på vintern. Enligt Trafikkontoret var antalet vintercyklister över 800 000 mellan november och januari. Det är en ökning med över 300 000 personer jämfört med samma period 2016.

Samtidigt som reportern talade visades en elektronisk skylt med texten: ”Allt fler cyklar året om”.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis följande.

- Sveriges Television AB (SVT) har medvetet vilselett tittarna genom påståendet att antalet vintercyklister var 800 000, när det i själva verket rörde sig om 800 000 cykelpassager.

- Det var ingen slump att inslaget sändes precis efter ett inslag om att elbilsförsäljningen ökat, utan SVT har medvetet feltolkat statistiken för att framföra ett miljöpolitiskt budskap.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT har getts möjlighet att yttra sig över om inslaget överensstämmer med kravet på saktlighet och anför i huvudsak följande.

Det aktuella nyhetsinslaget byggde på siffror från Trafikkontoret i Stockholms stad. Med vintercyklist avsågs en cyklande person som passerat någon av de åtta mätstationer som placerats ut. Sifferunderlaget såg ut enligt följande.

November – Januari 2016/2017: 480 837 cykelpassager

November – Januari 2017/2018: 626 832 cykelpassager

November – Januari 2018/2019: 709 992 cykelpassager

November – Januari 2019/2020: 820 436 cykelpassager

Avsikten var att förmedla en markant ökning av antalet vintercyklister i Stockholm under den senaste perioden jämfört med tidigare år.

Formuleringen om antalet personer kan i efterhand ses som missvisande i sin förenkling då det inte handlade om unika personer utan registrerade passager vid mätstationer.

I ett inslag i *SVT Nyheter Stockholms* sändningar samma kväll beskrevs nyheten i ytterligare detalj. Nyheten publicerades även på SVT Nyheter webbplats, där det tydligare framgick att det handlade om registrerade passager.

Precis som anmälaren anför anser SVT att det var en orimlig tolkning att det skulle handla om 800 000 unika personer som valt att vintercykla (i en stad med cirka 960 000 invånare). Det rörde sig alltså om en språklig otydlighet och inte en medveten feltolkning. Därav kan det diskuteras om den brist som den otydliga formuleringen innebar var så allvarlig att inslaget inte uppfyllde kravet på saktlighet

INFORMATION

Granskningsnämnden har tagit del av två inslag som sändes i *SVT Nyheter Stockholm* senare samma dag, nämligen kl.18.33 och 19:54. I inslagen sades bland annat följande.

(Reporter) – Allt fler stockholmare cyklar året runt. Det visar nya siffror från Trafikkontoret. [...] Kommunen har räknat antalet vintercyklister genom åtta utsatta mätstationer i stan. Mellan november 2019 och januari 2020 har drygt 820 000 cyklister passerat stationerna, och det är rekord.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (13 § andra stycket i sändningstillståndet).

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det i inslaget sades att antalet vintercyklister i Stockholm var över 800 000 mellan november och januari. Av handlingarna i ärendet framgår det att det i själva verket rörde sig om 800 000 registrerade cykelpassager vid åtta mätstationer under den aktuella perioden. Inslaget blev därmed så missvisande att det strider mot kravet på saklighet. Nämnden anser inte att vad anmälaren i övrigt anfört medför att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Rasmus Gedda

Originalhandlingar med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.